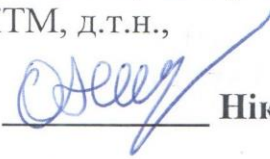

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-
ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра комп'ютерних технологій і мехатроніки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми «Програмне забезпечення
систем» першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти, завідувач
кафедри КТМ, д.т.н.,

професор Ніконов
О.Я.

« 9 » червня 2020р.

СИЛАБУС
ПРОЕКТУВАННЯ ТА КОНСТРУЮВАННЯ ПРОГРАМНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
DESIGN AND CONSTRUCTION OF SOFTWARE
SYLLABUS

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	12 Інформаційні технології / Information Technology
спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення / Software Engineering
освітня програма	Програмне забезпечення систем / Systems Software

Харків 2020рік

Автор: Алексієв О.П. професор кафедри комп'ютерних технологій і мехатроніки

Силабус розглянуто та затверджено на засіданні кафедри комп'ютерних технологій та мехатроніки 9.06.2020 р. протокол №18

СИЛАБУС

ПРОЕКТУВАННЯ ТА КОНСТРУЮВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

DESIGN AND CONSTRUCTION OF SOFTWARE

SYLLABUS

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	12 Інформаційні технології / Information Technology
спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення / Software Engineering
освітня програма	Програмне забезпечення систем / Systems Software

Анотація курсу

1. Викладачі:

Лектор Алексієв Олег Павлович,

- Д.т.н., професор кафедри комп'ютерних технологій та мехатроніки;
- Педагогічний стаж – 47 років;
- Контактний телефон : 057-707-37-43;
- e-mail: o.p.alex@gmail.com;
- наукові інтереси: машинне навчання, штучний інтелект;
- стажування та підвищення кваліфікації.

2. Дисципліна: Проектування та конструювання програмного забезпечення

- рік навчання 3
- семестр навчання 5
- кількість кредитів 4
- кількість годин за семестр:
  - Лекційних 16
  - Лабораторних 32
  - На самостійне опрацювання 72
- кількість аудиторних годин на тиждень
  - лекційних 1
  - лабораторних 2

3. Час та місце проведення:

Аудиторні заняття – відповідно до розкладу ХНАДУ з урахуванням специфіки дисципліни проведення дисципліни передбачено в аудиторіях 123, 214, 313;

Позааудиторна робота – самостійна робота студента

4. Пререквизити та постреквизити навчальної дисципліни:

- **Пререквизити:** «Алгоритмізація та програмування», «Об'єктно-орієнтоване програмування», «Проектування програмного забезпечення», «Аналіз вимог до програмного забезпечення».
- **Постреквизити:** «Тестування програмного забезпечення», «Програмування баз даних».

5. Характеристика дисципліни:

5.1 Призначення навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна «Проектування та конструювання програмного забезпечення» є загальнодисципліною і входить в професійний цикл, який формує базовий рівень знань для освоєння загально-професійних навичок.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни «Проектування та конструювання програмного забезпечення» є підготовка спеціаліста який володіє основними навичками створення програмного забезпечення відповідно до створених проектів з використанням інтегрованих систем розробки програмного забезпечення.

5.3 Задачі вивчення дисципліни: По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

- уміння вибирати та використовувати відповідну задачі методологію створення програмного забезпечення;
- проводити передпроектне обстеження предметної області, системний аналіз об'єкта проектування;
- знати і застосовувати методи розробки алгоритмів, конструювання програмного забезпечення та структур даних і знань;
- вміти застосовувати методи компонентної розробки програмного забезпечення;
- знати та вміти застосовувати методи верифікації та валідації програмного забезпечення.

5.4 Зміст навчальної дисципліни: відповідає навчальній та робочій програмі, яка відповідає запитам роботодавців

5.5 План вивчення дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента (год.)	Оцінювання (бал)
Загальні та спеціальні компетентності: здатність реалізовувати фази та ітерації життєвого циклу програмних систем та інформаційних технологій на основі відповідних моделей і підходів розробки програмного забезпечення; здатність брати участь у проектуванні програмного забезпечення, включаючи проведення моделювання (формальний опис) його структури, поведінки та процесів	Тема 1. Введення в конструювання програмного забезпечення <i>План лекції:</i> <ul style="list-style-type: none"> - основні задачі проектування та конструювання ПЗ; - каскадна модель життєвого циклу ПЗ; - методи проектування ПЗ <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Основний:</i> 1,2,3,4,5 <i>Додатковий:</i> 1,2 <i>Інтернет-ресурси:</i>	8	8
	Практичне заняття 1. Розробка технічного завдання на проектування програми <i>Мета роботи:</i> Отримати практичні навички розробки вимог до ПЗ <i>Завдання:</i> Сформулювати вимоги до ПЗ		

<p>функціонування. Результати навчання: проводити передпроектне обстеження предметної області, системний аналіз об'єкта проектування.</p>	<p>Завдання для самостійної роботи. Самостійне опрацювання літературних джерел, які зазначені у списку <i>Питання, винесені на самостійне опрацювання:</i> Процес формування технічного завдання</p>		
<p>Загальні та спеціальні компетентності: здатність розробляти архітектури, модулі та компоненти програмних систем Результати навчання: уміння вибирати та використовувати відповідну задачу методологію створення програмного забезпечення</p>	<p>Тема 2. Сучасні принципи проектування архітектури ПЗ <i>План лекції:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - уніфікована мова моделювання; - статичні моделі об'єктно-орієнтованих програмних систем; - динамічні моделі об'єктно-орієнтованих програмних систем <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1,2</i> <i>Додатковий: 1,2,3</i> <i>Інтернет-ресурси:</i></p>	12	10
	<p>Практичне заняття 2. Діаграма класів <i>Мета роботи:</i> Отримати практичні навички побудови діаграм класів <i>Завдання:</i> Побудувати діаграму класів</p>		
	<p>Завдання для самостійної роботи. Самостійне опрацювання літературних джерел, які зазначені у списку <i>Питання, винесені на самостійне опрацювання:</i> Використання діаграм UML при проектуванні та конструюванні ПЗ</p>		
<p>Загальні та спеціальні компетентності: здатність розробляти архітектури, модулі та компоненти програмних систем Результати навчання: проводити передпроектне обстеження предметної області, системний аналіз об'єкта проектування; знати і застосовувати</p>	<p>Тема 3. Метрики об'єктно-орієнтованих програмних систем <i>План лекції:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - метричні особливості об'єктно-орієнтованих програмних систем; - мери зв'язку для об'єктно-орієнтованих програмних систем; - набір метрик Чідамбера і Кемерера; - метрики Лоренца і Кідда; <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1,4,5</i> <i>Додатковий: 2</i> <i>Інтернет-ресурси:</i></p>	16	15

<p>методи розробки алгоритмів, конструювання програмного забезпечення та структур даних і знань; вміти застосовувати методи компонентної розробки програмного забезпечення; знати та вміти застосовувати методи верифікації та валідації програмного забезпечення</p>	<p>Практичне заняття 3. Розрахунок складності програмної системи <i>Мета роботи:</i> Отримати практичні навички аналізу програмних систем на зв'язність та зчеплення <i>Завдання:</i> Провести аналіз програмної системи на зв'язність та зчеплення за допомогою метрики Чідамбера і Кемерера</p>		
<p>Загальні та спеціальні компетентності: здатність розробляти архітектури, модулі та компоненти програмних систем Результати навчання: уміння вибирати та використовувати відповідну задачу методологію створення програмного забезпечення</p>	<p>Тема 4. Загальні концепції конструювання <i>План лекції:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - основні принципи конструювання; - модульність; - багаторівневі додатки; <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1,2,3 <i>Додатковий:</i> 2,3 <i>Інтернет-ресурси:</i></p>	14	12
	<p>Практичне заняття 4. Оцінка системи на зчеплення та зв'язність <i>Мета роботи:</i> Отримати практичний досвід аналізу систем на зчеплення та зв'язність <i>Завдання:</i> Проаналізувати програмну систему на зв'язність і зчеплення</p>		
	<p>Завдання для самостійної роботи. Самостійне опрацювання літературних джерел, які зазначені у списку <i>Питання, винесені на самостійне опрацювання:</i> Рефракторинг</p>		

<p>Загальні та спеціальні компетентності: здатність розробляти архітектури, модулі та компоненти програмних систем; здатність обґрунтовано обирати та освоювати інструментарій з розробки та супроводження програмного забезпечення</p> <p>Результати навчання: знати і застосовувати методи розробки алгоритмів, конструювання програмного забезпечення та структур даних і знань</p>	<p>Тема 5. Об'єктно-орієнтоване програмування. Принципи S.O.L.I.D <i>План лекції:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - застосування принципів S.O.L.I.D при конструюванні ПЗ; - принцип єдиної відповідальності; - принцип відкритості / закритості; - принцип підстановки Лісков - принцип поділу інтерфейсів - принцип інверсії залежностей; <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1, 3</i> <i>Додатковий: 1,2</i> <i>Інтернет-ресурси:</i></p> <p>Практичне заняття 5. Принципи S.O.L.I.D. при конструюванні програмного забезпечення. <i>Мета роботи:</i> Отримати практичні навички застосування принципів S.O.L.I.D. при створенні ПЗ <i>Завдання:</i> Проаналізувати код на відповідність принципам S.O.L.I.D</p> <p>Завдання для самостійної роботи. Самостійне опрацювання літературних джерел, які зазначені у списку <i>Питання, винесені на самостійне опрацювання:</i> Огляд узагальнених шаблонів проектування</p>	16	15
<p>Загальні та спеціальні компетентності: здатність розробляти архітектури, модулі та компоненти програмних систем; здатність обґрунтовано обирати та освоювати інструментарій з розробки та супроводження програмного забезпечення</p>	<p>Тема 6. Шаблони проектування. Породжуючі шаблони <i>План лекції:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - шаблон абстрактна фабрика; - шаблон будівельник; - шаблон фабричний метод; - шаблон одиночка <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1,3</i> <i>Додатковий: 1,2</i> <i>Інтернет-ресурси:</i></p>	16	15

<p>Результати навчання: знати і застосовувати методи розробки алгоритмів, конструювання програмного забезпечення та структур даних і знань; вміти застосовувати методи компонентної розробки програмного забезпечення</p>	<p>Практичне заняття 6. Вибір породжуючого шаблону проектування і його реалізація в програмному кодї Мета роботи: Отримати практичний досвід застосування породжуючих шаблонів проектування Завдання: Вирішити завдання за допомогою породжуючого шаблону проектування</p>		
<p>Загальні та спеціальні компетентності: здатність розробляти архітектуру, модулі та компоненти програмних систем; здатність обґрунтовано обирати та освоювати інструментарій з розробки та супроводження програмного забезпечення</p>	<p>Тема 7. Шаблони проектування. Структурні і шаблони поведінки План лекції: <ul style="list-style-type: none"> - структурні шаблони; - поведінкові шаблони; Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3 Додатковий: 1,2,3 Інтернет-ресурси</p>		
<p>Результати навчання: знати і застосовувати методи розробки алгоритмів, конструювання програмного забезпечення та структур даних і знань; вміти застосовувати методи компонентної розробки програмного забезпечення</p>	<p>Практичне заняття 7. Структурні і шаблони поведінки Мета роботи: ознайомитися з структурними і поведінковими шаблонами проектування, навчитися застосовувати їх при проектуванні і розробці ПЗ. Завдання: Вирішити завдання за допомогою шаблону проектування</p>	16	15
	<p>Завдання для самостійної роботи. Самостійне опрацювання літературних джерел, які зазначені у списку Питання, винесені на самостійне опрацювання: Огляд структурних шаблонів проектування. Огляд поведінкових шаблонів проектування</p>		

Загальні та спеціальні компетентності: здатність реалізовувати фази та ітерації життєвого циклу програмних систем та інформаційних технологій на основі відповідних моделей і підходів розробки програмного забезпечення Результати навчання: знати та вміти застосовувати методи верифікації та валідації програмного забезпечення	Тема 8. Введення в тестування програмного забезпечення <i>План лекції:</i> <ul style="list-style-type: none"> - продукти, що піддаються тестуванню; - процес тестування; - якість ПЗ; - методи тестування Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1, 3</i> <i>Додатковий: 1,3</i> <i>Інтернет-ресурси</i>	10	10	
	Практичне заняття 8. Тестування за допомогою білого та чорного ящиків <i>Мета роботи:</i> Отримання практичного досвіду зі складання тестових програм <i>Завдання:</i> Розробити тестові умови для індивідуального завдання			
	Завдання для самостійної роботи. Самостійне опрацювання літературних джерел, які зазначені у списку <i>Питання, винесені на самостійне опрацювання:</i> Огляд методик тестування ПЗ			
Разом		120/4	100	
Підсумковий контроль		Письмовий екзамен		

6. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Макконнелл, Стив Совершенный код : практическое руководство по разработке программного обеспечения : пер. с англ. / С. Макконнелл. — Москва: Русская редакция, 2013. — 869 с.
2. Брауде, Эрик Дж. Технология разработки программного обеспечения / Э. Д. Брауде. — СПб.: Питер, 2004. — 655 с.
3. Орлов, Сергей Александрович Технологии разработки программного обеспечения. Современный курс по программной инженерии : учебник / С. А. Орлов, Б. Я. Цилькер. — 4-е изд.. — СПб.: Питер, 2012. — 608 с.

4. Рамбо, Дж. UML 2.0. Объектно-ориентированное моделирование и разработка : пер. с англ. / Дж. Рамбо, М. Блаха. — 2-е изд. — СПб.: Питер Пресс, 2007. — 544 с.

5. Буч Г. Язык UML. Руководство пользователя http://e.lanbook.com/books/element.php?pl1_id=1246

Допоміжна

1. Гагарина Л.Г. Технология разработки программного обеспечения: учебное пособие / Л. Г. Гагарина, Е. В. Кокорева, Б. Д. Виснадул. — Москва: Форум Инфра-М, 2013. — 400 с.

2. Басс Л. Архитектура программного обеспечения на практике / Л. Басс, П. Клементс, Р. Кацман. — 2-е изд. — СПб.: Питер, 2006.

3. Круз Р.Л. Структуры данных и проектирование программ: пер. с англ. / Р. Л. Круз. — Москва: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2008. — 765 с.

7. Контроль та оцінювання результатів навчання:

Під час вивчення дисципліни «Проектування та конструювання програмного забезпечення» викладачем здійснюється поточний та підсумковий контроль, що передбачає:

- перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу (усне та письмове опитування);
- захист лабораторних робіт (протягом семестру)

8. Критерії оцінювання результатів навчання Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі заліку.

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82 – 89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75 – 81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67 – 74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60 – 66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35 – 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)